

Universitätsbibliothek Paderborn

**Homiliae Adm. Illvstris Ac R.dissimi Domini D. Fr.
Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriae
Episcopi Barbastrensis & Albarrazini Ord. FF.
Prædicatorum**

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, Anno M.DC.XLIX.

§.10. Gaudium demonstrat Deus quod hausit dum hominem fecit Deum:
quandoquidem superatis obstaculis dignatus sit se totum illi dare
profundam suam manifestans humilitatem in descendo, vt nos illum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53084](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53084)

Matt. 26.
18.

celebraret, illique per discipulos præcepit ut illo egredereetur quia Dominus hoc indigebat in eo Pascha cum discipulis celebraturus: *Apud se facio Pascha cum discipulis meis*: nec refragatur ut ille Dominus licet legitimus huius cœnæ & qui omnem diligentiam in illo adornando potuerat ad Paschatis celebrationem, in quo suam confirmat potestatem, ne illi in hoc contradicatur: hoc enim est quod etiam Apostolus significat huius dum meminit institutionis, eum Dominum appellans: *Et Dominus quidem Iesus, in qua nocte tradebatur.*

1. Cor. 11.

VIII.
Inde vocatur
Dominus.

Cur Apostole nuncupas illum Dominum? Et statim ne quis intelligeret hoc ei verbum fortuito elapsum, sed ex industria appositum, iterum appellat illum Dominum, quando tempore referens & occasione illud instituendi ait: *Ego enim accepi à Domino quod et tradidi vobis.* Dominus est quia potestate viget ut rebus utatur pro beneplacito, illasque possit mutare & alterare, sicut de facto transubstantiauit panis substantiam in corpus suum. Si igitur mansurus sit nobiscum in SS. Sacramento, & hoc futurum sit mutando substantiam vniuersæ creaturæ in substantiam pretiosissimi sui corporis, habeatque potentiam hanc faciendi mutationem, non dubito quin & habeat ut nobiscum maneat licet ad Patrem proficiatur.

IX.
Scientia
probat.

Secundum statuit D. Ioann. ut vero verius scientiam Christi: *Sciens, quia venit hora eius.* Scit & quidem apprime Christum horam suam. Vult nobiscum manere: tamen quamuis velit & possit, nisi sciat quando & quomodo futurum sit, male poterit hoc statuere, cum ascensus esset ad Patrem: sciamus igitur quod non iudico manebit ipse namque omnia scit, & hoc prædictus sapienter à optime disponit ea que factum hoc mirabile concertant. Ut omnia rite hæc confirmet, nobis eius proponit scientiam. Vbi igitur emittit Dei voluntas, cum velit, & eius potentia, cum illam manifestat, & eius suprema sapientia, cum illam nobis asserit, ubi hæc tria concurrunt que summa sunt in Deo, amor, potestas, & scientia, audacter dico summum esse id ad quod accedere potest summa Dei communicatio facta hominibus: *In finem dilexit eos.*

X.
Exponitur hoc:
In finem.

Hoc eodem termino & phrasi vitur David ineffabiles explicans delicias, quibus in gloria Deus electos suos demulcet, per claram visionem illis gaudium Diuinæ suæ communicationis essentis ubi Deus se tradens secundum id omne

quod in se est, non habet ultra quod det: nec possunt deliciae voluptates eius amplius ascendere, quam ad id quod in statu gloriæ consequuntur: nam dicit eodem modo quo S. Ioann. de summa illa communicatione in SS. Sacramento isdemque vitur terminus: *Deliciae in dextera tua vsque in finem.* Deliciae voluptatis que gloriæ ad dextram Dei pertinentes ad summum vsque ascendunt: quia his amplius dari non potest: & amor quo se Deus totum communicat eum digere recipiens ad virtutum ascendit, *In finem dilexit eos*: quia nihil Deo superest ultra dandum. Verbum hoc, *In finem* Prophetæ, respondet illi Evangelicæ, *In finem*: quia in vtroque summum explicat summæ communicationis Dei in gloria, & summum etiam amoris quo se nobis in SS. Sacramento, & vult inundatione & pelago immenso completens cœlestium horum munerum, nulla est copia que modum explicet quo maiori concupiscuntur delectantur habeantque Deum ut sui quam ille quem Deus deservit in hoc, quo se nobis perfecte communicet.

f. 10. Gaudium demonstrat Deum quid
hauit dum hominem fecit Deum:
quandoquidem sine vilo obstaculo dignatus sit se totum illi dare, profundam suam manifestans humilitatem in descendendo ut nos illum recipere
mus.

Secundum munus quod Deus de se contulit dum homo fit, modumque quem tenuit, omnino certum est multum in hoc opere præstitisse: cum enim gloriosus esset in cœlis, ad nostram descendit calamitatem, superans splendidus maiestate & potestate ad nostram dignatus est venire miseriam, quæ in sua deum unitate erat inaccessibleis viliam nostram iudicium pateret accessus. Multa Deus in hoc præstitit at multo plus extra omnem comparationem facit in SS. Sacramento, dum non deignatur descendere, habitare & viuere in cordibus nostris: vnde vltimum hoc præmium longe antecedit: quia in mensa qua Christus institutionem celebrabat SS. Sacramenti, quæque erat beata chæra que meo iudicio non potuissent illum delectari.

descendere, & vt domum propriam pectus habeat eum recipientis: quatuor enim hominem deinent ne se demittat faciatque aliquid naturali suae derogans auctoritati. Primum, multa est sapientia: verè etenim dixeris hominem literis affa in instructum animam induisse aliquo modo Diuinam, quae non patitur illum ad illud descendere quod huic minime conueniat: *Scientia inflat*, inquit Apost. auctoritatem conciliat, inflatque non modice viri mentem non modica scientia. Olim dixit Salomon: *Intelligens gubernacula possidebit*, sapiens rebus vilius & immundis non destinatur, quales sunt quae nos inferiores reddunt & regimine superioris altius indignos: sed sapientia elarus ad regimen clauumque assumitur, magis quam ad obedientiam & superiori seruitutem, regere oportet illum, non ab alio regi. Secundum, magna est potentia: quam superioris enim assurgit Phrao ex potestate praeferendi quam in pluribus Regnis suis recognoscit: Nihil grauiorem eius Regia & magnificentiam supprimere potest: potens etenim nimis est, potestioribus autem nihil permittitur quod huic dignitati repugnet: hoc etenim est virgam tenere erectam: nimium vt se alterius cuiusvisque non submittat qui potens est dispositioni. Quinimo P. latus vt significaret potestatem sibi esse Christum crucifigendi & occidendi, quodque ex ea teneretur se submittere illi, huc respondere secundum ab eo interrogata, Christum sic alloquitur: *Mihi non loqueris, nescis quia potestatem habeo crucifigere te, & potestatem habeo dimittere te* q. d. An te mihi qui potestate praesulgeo non submittis, agisque quod praecipio? Cumque ego potestatem habeam, tui muneris est te meae submittere dispositioni, ad me vero spectat suprema in mandando auctoritas.

Tertium, insignis est nobilitas: naturaliter enim id quod nobilissimum est in altiori consistit loco, nec caelum descendit ad terram, seque non inclinat ad plantas & herbas: illae vero potius ascendunt tenduntque sursum: cum enim caeli corpora sint nobiliora & superiora terrenis his inferioribus, dignitas illa in qua Deus illos creauit haec illis tribuit auctoritatem, vt ipsis subdita sint omnia corpora sublimata & inferiora, & omnia ab eorum dependant influentijs: illi vero nullis subiiciantur inferioribus, imo potius in suis motibus se habeant vt ceteris superiores, nec ab illa naturali declinent auctoritate quam illis nobilitas in qua creati fuerunt,

concliauit. Quinimo in hominibus hoc notamus quod nobilioribus generis ingenitas certam quandam indiderit superioritatem in ordine ad plebeios: hi namque illos recognoscunt tales vt ab eis recipere fauores valeant suis necessitatibus remedium opportunum: quocirca Deus quoddam illis statum genus dependentiae, quatenus ex ratione nobilitatis qua fulgeat reliqui se illis humiliant, ipsi vero inuicem à nobilitate conferunt grauitatem. Quartum & vltimum est animi magnitudo ad praecleara quaque stragemata, quae non patitur alas suas eos submittere alterius imperio, qui minori dignitate & auctoritate praesidet, quam illa sunt quae aggredditur: quocirca qui negotium aliquid agit excellens Rocci facit haec inferiora, illaque attendit velut dignitati illi & magnitudini subiecta, quae animum illi suggestit illud aggreddendum: cuius gratia non se subiecit resignationi, nec aliquid est quod ipsum impellat ab illa superioritate vel puncto discedere: vnde se colubet ne vnquam descendat seque humiliet. Tanta vero est Christi Domini benignitas tamumque gaudium quo delectatur in benefaciendo hominibus, vt ne summum perderent illi bonum quod obtinere poterant, illum habendo secum in SS. Sacramento, quandoquidem in illo magis requiratur humiliatio sui ipsius & submissio: cum enim sit ipsa puritas se demittebat ad ingressum in cor nostrum immundum & execrabile: cumque sit ipsa Dei immensitas, se contraheret ad locum adeo angustum, & infinita sua omnipotentia noltra se submitteret infirmitati: omnes nihilominus has perturbat difficultates, euincit & dissipat, tantum ne homo summo illo bono priuaretur.

D. Ioan. huius Sacramenti describit institutionem, in qua tantum Christus demonstrauit gaudium, ex eo quod huius beneficii non priuaremur gaudio, vt autem amoris sui patereceret magnitudo, hic enim omnia reddebat illi facilia, nobis haec quatuor exponit brachia, quibus detineri poterat: vt videntes quod vites superet adeo potentes amoris magnitudinem & potentiae eius vires cognoscamus, quibus ad tanta pro nobis agenda compellebatur. Primum igitur brachium praeclearam eius nobis indicat scientiam: *Sciens Iesus quia venit hora eius*: vt inde nobis pateat, quod si sapientia ea sit qua homines aptiores sunt regimini vt superiores, quam seruituti vt inferiores: Christum Dominum amor obstringat, vt sine praediuicio Diuinae suae sapientiae

VI. Quartum est animi celsitudo.

VII. Sed haec omnia emittit Christus.

VIII. Primo scientia.

sapientie se demonstret ita subditum, vt quando agit de Diuino modo manendi nobiscum Diuinum hoc instituens Sacramentum loco se statuat infimo, quo nullum in seruo omnium vilissimo imaginari possimus inferiorem, nimirum se demittit ad pedes hominum eosque abluturus: vt hoc amore nos obstringat illisque ad intentionibus quibus ad talia mouebatur opera, faciat recognoscere, qua puritate, mentisque candore nos oporteat communicare: quandoquidem vt illud mundi communicarent Apostoli, ante Sacramenti institutionem, officio functus serui, pedes illis abluat à foribus, quo datur intelligi expedire vt animæ nostræ pedes id est affectus emundemus, quibus anima progreditur, sinisque ab omni expurgati immunditia, puri & mundi, dum Christum accedimus recepturi: quod si Christum amor ad tantam obliget humilitatem, non obstante tantæ sapientie prerogativa, vt Discipulos hac puritate disponat, qua ipsum recipiant: multo fortius obstringimur vt ad illud nos rite disponamus.

IX.
Secundo potestatem.

Secundum brachium quod Christus extendit, infinita est eius potestas: *Omnia dedit ei Pater in manus*: id est dedit illi Pater Diuinam suam omnipotentiam: hæc est quæ in supremo hoc respicendæ Sacramento: cum videamus quod sicut auctor omnium potentissimus, mutet creaturas, atque de illis proprio beneplacito, & substantiam panis transmutet in substantiam SS. sui corporis, & vini in pretiosi sui sanguinis substantiam. Omnem hanc igitur potestatem, quam sacra hæc manifestat institutio licet ad se præcellentem, & qua in tantum auctoritas eius crescit & excellentia: nihilominus humiliter ex amore erga homines atque ad eius demittit gremium, cum illam subiiciat in hoc SS. Sacramento, vt dum illum singuli recipimus, illum nobiscum habeamus, sine præiudicio eius quod potestas ea sit quæ grauitatem hominibus tribuat & auctoritatem, qua se nemini prosternant & subiiciant. Tertium est illustris nobilitas: hanc manifestat Euangelista dum ait: *Sciens quia à Deo exiit*: suaque nobilitas diuinâ non sit inferior, nõ subrogata, nõ usurpata, sed nature suæ debita, cum eius natura sit Diuina, quam per actum æternæ generationis Pater æternus in eum deriuauit: ita D. Paulus: *Qui cum in forma Dei esset*. Forma Dei est Diuina eius natura, hanc habet vt propriam & non usurpatam: *Non rapinam arbitratus est esse se aequali Deo*. An aliqua potest esse illustrior quàm

X.
Tercio nobilitatem.
Philip. 2.

eius, nobilitas. Igitur cum talis sit adeoque cælestis & videatur quod illum cohibere debuerit ab omni genere humilitationis & submissionis, atque ita se demittit vt non obstante pugillanitate peccatoris nostri velit in illud intrare & nos in eo locum illi parare & habitaculum: *In me manet & ego in illis*.

Ultimum est præclarum quoddam factum heroicum, quo dari non potest nec esse aliquid eminentius illi conferendum quod Christus se greditur, dum ad Patrem proficiscitur: *quia ad Deum vadit*. Et quamuis tam excellens sit tantæque auctoritatis respectu suæ personæ vt videatur illi repugnare si manent inter homines: quandoquidem distantiam notemus infinitam. His non obstantibus amore cogitur hæc omnia pertransire illudque efficere vt ascendat ad Patrem, licet facinus sit adeo præcelsus & magnificum, non illum tamen impediatur, quo minus hic nobiscum maneat: vt autem hoc assequatur, SS. instituit Sacramentum: ecce qualiter vis amoris in Christo respicendæ: cum in hac institutione ita superet auctoritatem superioris ascensus ad Patrem humiliatio & submitio in manendo nobiscum nec aliquid desiderat: quandoquidem vnicuique nostrum se tradat, velitque vt singuli illum recipiant, licet ad Patrem proficiscatur. An clariora dari possunt indicia gaudij ex bono nostro, quam illa quæ Christus demonstrat, opus perficiens immentum adeo atque ineffabile SS. Sacramenti.

Si tanta igitur perumpat Christus vt infinitum hoc bonum nobis communiect, attendamus ad quantum nos obstringat de tam immenso beneficio, quo nos afficit, animi gratitudinē. Omnes difficultates oriri possibiles inter homines & velut inuincibiles ad statum humiliatio- nis, euincit Christus, quo nobis horum communerit: multo sublimius quam aliud quoddam esse potest nobis vile, quale est illum in nostra habere societate, & singulis in proximum & SS. Sacramentum, vt in vnoquoque manifestationem veli facere atque eo sine peccato eligat singulorum accedunt illi recepturi, atque per hoc in illa permanentes resident & Christus in ipis: *In me manet & ego in illis*. Si ergo eouique descendit Christi Domini humiliatio, eo tantum animo ne tanto nos priuemur bono, an infirmum erit vt nos illum recepturi animam adferamus elatum & arrogantem superexcellenti nobis auctoritatis? Deus benignus vt se nobis communi- cet, & nos iracundi vt illum suscipiamus an illa

XI.
Quam
factum
horum

XII.
Simili-
to.

XIII.

XIV.

XV.

XVI.

XVII.

XVIII.

XIX.

XX.

XXI.

XXII.

XXIII.

XXIV.

XXV.

XXVI.

XXVII.

XXVIII.

XXIX.

XXX.

conueniant? Numquid conueniens erit vt mansi-
onem in domo tua concessurus illi, qui cum sit
infante sapiens, omnem vincit auctoritatem,
quam illi naturaliter multa tribuit sapientia,
tantum vt se applanet & introducat in hospiti-
um nostrum: idem in falsa sapientia presump-
tione, non vincat elationem animi, quam ad-
ferre potest de te presumptio eius quod non
potes? An decet vt ad Deum accedat vindicta
flagrans, Deum cernens ita misericordem, vt
quatenus se communit, potentiam suam viu-
cat & magnitudinem, peccus ingrediens Iudae
hostis sui infensissimi? Et prostratus eius pedi-
bus, sumens ipse locum quem Iudas capere de-
buisse velut aggressor & Diuinae eius maiesta-
tis offensor, illi tamen ignoscat? Si Christus in-
stituit ad nostram salutem D. hoc Sacramen-
tum omnia habens in manibus suis vt Domi-
nus eorum absolutus, non obstantem suprema
eius auctoritate illa tamen omnia pedibus sub-
ternat hominum, eorumque dedit obse-
quio: an ratio suadet vt communicaturus ma-
nus suas adferat bonis plenas alienis, vsuris
& iniquis contractibus acquisitis, quibus faculta-
tes pauperumque sanguinem vsurpat iniustus? Si
daturus se nobis in SS. Sacramento velit vt so-
lemnis quaedam fiat mentio nobilitatis suae &
conspicuitatis familiaris: *Sciens quia de Deo exiit,*
Tu receptorus illum numquid digne accedes
anima in illis libidinis & impudicitis polluta,
quibus illa congenita homini scatur nobilitas?

tis, diffentionibus rixisque maculatam? Si Deus
vt humilis in tuam descendat animam, an tu in
eam ipsum recipies cogitationibus superbis tur-
gidam & arrogantiis? Si Deus tanquam beni-
gnus & misericors se tibi tribuat, an expedit vt
in anima rancorem serues contra fratrem tuum
immortalem? Si Deus summe nobilis pariterque
mundus in anima tua eligat hospitium: numquid
tu illam exhibebis mille sordibus & luxurie
execrandam? Requiritur, quandoquidem Deus se
tibi daturus tantas superet difficultates, quae
tuum possunt remorari bonum, vt tu illum re-
ceptorus naturales tuas licet difficiles euiccas
passiones, vt ita hospitium in illa illi tribuas eius
conueniens maiestati.

*§. 11. Deo naturale est ut ipse summo bo-
no se ipsum communicare, & quia ta-
le est, in ultimo gradu sua communi-
cationis se Christus hominibus exhi-
bet in SS. Sacramento, ubi in summo
gradu illis esse suum communicat.*

D Ius Dionysius ingeniose probat qualiter
Deus cum ipsa sit bonitas per essentiam,
ad ceterorum differentiam, qui eam ha-
bet participatione precise ac necessario illi con-
ueniat Diuinae essentiae suae communicatio: quia
sicut omnia in esse proprio & naturali quod ha-
bent, bonitatem consequuntur quam in ipso ha-
bent participatam cum dependentia ab illa bo-
nitate per essentiam, ita necesse est vt illis omni-
bus velut distribuat atque in omnia effundat il-
lud quod ipsi ex natura sua conuenit: *Quoniam
eo quod bonum est vt substantiale bonum, ad om-
nia existentia extendit bonitatem.* Quod decla-
rans D. Thomas supponit idem quod dixit D.
Dionysius essentiam Dei esse ipsam naturam & ef-
sentiam bonitatis: quia cum esse bonum aliquid
consistat in esse actuali quod habet, & Deus so-
lus ex se esse habeat, quia est summum esse: ita solum
Deo vt quid naturale conuenit esse ipsam boni-
tatem per essentiam, de qua omnis procedit bo-
nitas quae reperitur in creaturis per participa-
tionem qua mediante se Deus communicat.

*Quod D. Thom. admirabili confirmat exem-
plo et quae adeo facili vt nullus opponat ei diffi-
cultatem: Est enim sicut sol noster non rationans aut
praetigens, sed ipsum esse illuminat omnia, partici-
pare de lumine ipsius secundum propriam rationem D. Tho.
O 2. valen. Leib. 1.*

I.
Bonitas
ex natu-
ra sua est
communi-
catus
sui.
D. Dion.
lib. 4. de
diuina
nomin.

II.
dine D.
firmatur.
D. Tho.

XIII.

XIV.